

U

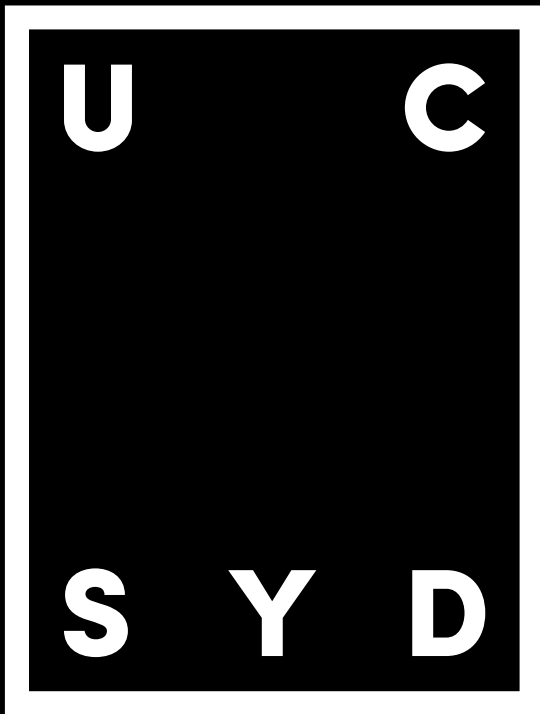
C

S

Y

D

Undervisning af elever med en migrationshistorie

Ømtålelig historie-
undervisning, 08.02.17
Gro Hellesdatter Jacobsen
ghja@ucsyd.dk

ucsyd.dk

Folkeskolens formål

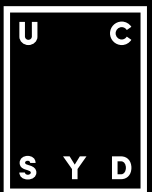
§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem **fortrolige med dansk kultur og historie**, giver dem **forståelse for andre lande og kulturer**, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Bertel Haarder om forholdet mellem fortrolighed og forståelse

”Jeg skrev det selv i folkeskolelovens formålsparagraf. Man skal være fortrolig med sin egen kultur, og man skal have kendskab til andre kulturer. Deri ligger en klar diskrimination. Dansk kultur er vigtigere end andre kulturer. Da jeg som undervisningsminister satte den bibelske fortælling ind i centrum af kristendomsundervisningen, så var det klar diskrimination. Man skal være fortrolig med den bibelske fortælling, og man skal have kendskab til andre religioner. Det er diskrimination, og sådan skal det være.”

Weekendavisen, 01.03.02

Hvordan finde en balance
mellem *fortrolighed* med dansk
kultur og historie og *forståelse* for
andre lande og kulturer?

Vejledning for faget historie

”[...] vi bruger et tidsperspektiv – med andre ord historie – til at forstå os selv, forklare samfundsmæssige forandringer og finde svar på, hvorfor tingene er, som de er. Vi anvender således historie til at tage bestik af vores handlemuligheder og skabe mening og sammenhæng i tilværelsen. Historie bruges også til at opbygge og styrke sammenhængskraften i de fællesskaber, vi tilhører.”

Elever med en migrationshistorie

- Hvilken viden er nødvendig – hvilke tilgange kan anbefales?
- Kan en historiefaglig tilgang bruges?
- Hvordan kan migrationshistorien forbindes med historien?

Uddannelseshistorier om muslimskhed (Buchardt, 2016)

1970-1980: Skolen opdager "fremmedarbejdernes børn". Særligt fokus på forholdet mellem tradition og modernitet og på børn af arbejdsmigranter fra Tyrkiet, Jugoslavien og Pakistan

1980'erne: Mere fokus på religion og kultur: splittelse og kultursammenstød

1990'erne: "Muslim-børn" men også multikulturel, interkulturel og antiracistisk undervisning

1993: kultur i folkeskolens formål

Fokus på kultur, sprog og religion i forskellige blandinger

Børn med baggrund i ikke-vestlige lande blev en problematisk pædagogisk kategori

2000'erne: desuden fokus på konkurrence og præstationer – PISA Etnisk, sprogscreening, heldagsskoler, bussing

Laura Gilliam: hvordan de muslimske drenge blev "de umulige børn" i skolen

Lærerne ønskede ikke at fokusere på etniske forskelle, men børnene oplevede at der var forskel – i samfundet og i skolen

Det blev overladt til børnene selv at fortolke forskellene

Vi er faktisk alle sammen danskere

Klassen med 12 børn, hvoraf alle har etnisk minoritetsbaggrund, er i klasseværelset og læreren, Susanne, underviser i matematik. To ældre drenge kommer ind i klasselokalet og siger:

”Vi kommer fra 7. klasse, vi har et projekt, hvor mange er I i klassen?”

Klassen (samstemmende): ”Vi er tolv”

De to drenge: ”Hvor mange danskere er I?”

Klassen (samstemmende): ”Ingen”

Susanne: ”Vi er faktisk alle sammen danskere”

Den ene store dreng: ”Ja, danskere med etnisk baggrund”

Den anden store dreng: ”Det siger de alle sammen”

De to store drenge går igen. Samtidig kommer en af klassens elever ind og siger til læreren at hans taske er blevet væk. Læreren taler med ham om tasken og fortsætter derefter undervisningen.

(Feltnoter)

- Hvilke forskelle gør en forskel i undervisningen?
- I hvilken grad skal det overlades til børnene at fortolke de forskelle, der findes?

Klasseledelse

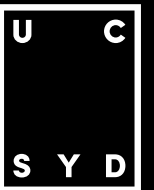
”(...) en samlebetegnelse for de praksisser, lærere og pædagoger anvender til at skabe et værdigt og meningsfuldt rum for elevers læring og udvikling”

Søndergaard m.fl. (2014): *Ro og klasseledelse i folkeskolen: rapport fra ekspertgruppen om ro og klasseledelse*, s. 9

*”I arbejdet med klasseledelse vil der hele tiden være opmærksomhed på elevernes ressourcer og forskelligheder. Derfor vil klasselederen være parat til altid at **løse og imødegå kategoriseringer og fastlåsnings** af eleverne og løbende søge at tilbyde dem nye positioner, der synliggør og bygger videre på deres ressourcer.”*

Søndergaard m.fl. (2014): *Ro og klasseledelse i folkeskolen: rapport fra ekspertgruppen om ro og klasseledelse*, s. 10

Hvordan kan kategoriseringer og fastlåsnings løsnes?

Dannelse og almenpædagogik

- Bildsamkeit: at kunne indgå i dannelsesprocesser
- ‘Ingen er udenfor pædagogisk rækkevidde’
- Skolen har ikke dannelsesmonopol

von Oettingen (2016): Almen didaktik – mellem normativitet og evidens

Svære emner bør formidles gennem repræsentative undervisnings- og læringsprocesser

Symbolsk formidling mellem viden og erfaring gennem fx litteratur, film og kunst

von Oettingen (2010): Almen pædagogik s. 140-141

Kilder

Buchardt, M. (2016). *Kulturforklaring. Uddannelseshistorier om muslimskhed*. Tiderne Skifter

Interview:

<https://www.folkeskolen.dk/588733/forsker-laerere-kan-ikke-vaere-neutrale-overfor-muslimske-elever>

Gilliam, L. (2009). *De umulige børn og det ordentlige menneske. Identitet, ballade og muslimske fællesskaber blandt etniske minoritetsbørn*. Aarhus Universitetsforlag

Gilliam, L. (2009). Når de muslimske drenge bliver "de umulige børn" i skolen. *L O -Dokumentation*.

<http://pure.au.dk/portal/files/426/LOLI-artikel>

Interview:

<http://videnskab.dk/kultur-samfund/er-nogle-born-fodt-til-ballade>

Søndergaard, D. M., Plauborg, H., Szulevicz, T., Fisker, T. B., Mørup, T., Tetzlaff-Petersen, L., ... Werborg, P. (2014). *Ro og klasseledelse i folkeskolen: rapport fra ekspertgruppen om ro og klasseledelse*. Undervisningsministeriet

<http://uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF14/Aug/140813%20UVM%20Klasseledelse%20rapport.pdf>

Andersen, B. K. & Jacobsen, G. H. (2016). Udsathed og skolereform - hvordan kan vi forstå det? *Liv i skolen*. 18, 2, s. 6-13

<http://www.via.dk/~media/VIA/dk/om-via/presse/dokumenter/publikationer/liv-i-skolen/liv-i-skolen-2-2016-uddrag.pdf>

von Oettingen, A. (2010). *Almen pædagogik. Pædagogikkens grundlæggende spørgsmål*. Gyldendal

von Oettingen (2016). *Almen didaktik – mellem normativitet og evidens*. Hans Reitzel

Tale:

<https://www.folkeskolen.dk/593277/et-paedagogisk-skoleideal>

Tak for nu